

Anu Kaipainen

On
neidolla
punapaula

S. 300 - 302

*Werner Söderström Osakeyhtiö
Porvoo - Helsinki*

1973

Nyt on annettava ajan kulua, sillä se mitä Annikin elämässä seurasi, ei varsinaisesti kuulu tämän tarinan puitteisiin. Romaaneissa ja kertomuksissa usein pitkät ja vaikeatkin ajanjaksot ihmisten elämässä kuitataan vain maininnalla: niin kului kevät ja kesä, tuli syksy ja talvi. Ja elokuvan keinoin saadaan se kevät ehkä kukkasloistoa tulvilleen.

Annikin elämässä tosin oli vähemmän loistoa, mutta sen päivät kuluivat kuin siivillä. Ja entäs sitten yöt: lapsi oli sairaalloinen, vaan varttuihan se siitä. Tummasilmä kookas tyttö, mustat palmikot kuin yö kahden puolen päätä, ja pihalla hän heti otti johdon käsiinsä ja alkoi kommentaa tovereitaan kuin mies.

Se mitä edellä on kerrottu sinisen talon rappiosta pitää myös paikkansa. Lopulliseen vararikoonhan se joutui ja pankin haltuun. Ei siitä talosta eikä sen ihmisistä ollut mihinkään. Annikki Turunen oli tehnyt kaikki mahdolliset virheet. Sillä mitä hän olikaan yrittänyt tehdä? Hän tai he, yhtä hyvin voisin puhua monikossa, sillä yhteenhän he kuuluivat koko joukko. Vaalia kuolevaa perinnettä, työllistää jopa vanhoja ihmisiä, toteuttaa kauneuskäsitystään suunnitteleamalla epämuodikkaita koruja. Valmistaa niitä käsityönä ja kalliisti sen sijaan että kone olisi työntä-

nyt joitakin halpoja pikku matkamuiistoja turisteille. Sijoittaa teollisuutta Lapin kehitysalueelle. Harjoittaa pienyritteliäisyyttä sekatalousmaassa. Mutta, niin kuin asiantuntijat vakuuttivat, vika ei ollut yhdessäkään näistä yksityiskohdista, varsinaisesti, vaan vika oli siinä että hän tai he (tai viimekädessä kirjailija) olivat yrittäneet yhdistää nämä kaikki. Ja sekoittaa siihen vielä yksityisen ihmisen: huolensa, ilonsa, rakkautensa, kuolemankin, ja se nyt ainakin oli vihonviimeinen virhe. Pidettäköön ihmiset ja kokonaisratkaisut erillään, jos kohta ne aina ja joka tasolla koituvatkin yksityisen ihmisen kaikkinaiseksi parhaaksi. Ja jos joku sitten menee ja sotkee kokonaisen systeemin, työntää rakastuneena kätensä sorviin tai sählää ahdistuksessaan laskuvirheen, niin siitä on paras vaieta että maailma pysyisi järjestyksessä.

— Siis minustakin? Annikki kysyi. — Mutta enkö minä ole kokonainen maailma?

Mutta hänhän oli aina ollut niin suurellinen.

Istui nytkin siinä laiturin nenässä ja syötti sorsia, etelästä tullut lomavieras, joka oli halunnut nähdä entisen maalaismaisemansa, koska ei ollut muka voinut sitä unhoittaa. Ja tytär leikki rannalla jonkin kulkukoiran kanssa.

Toverihan se siinä oli, ikuinen uskollinen, sekarotuinen, ja sekarotuinen oli muuten tyttökkin. Sitä sopi vain ihmetellä, kuka oli pitänyt sen Toverin täällä kehitysalueella hengissä.

Ja Annikki, hän työskenteli suuressa tavaratalossa osaston vastaavana, ei hänen pienillä palkoillaan olisi koira kaupungissa pidetty, ei sekarotuista ainakaan, joka haukui ja häiritsi sitä suurta kerrostaloa, jossa hän asui pienessä asunnossa. Ja olihan hänellä toki tovereita kaupungissa ilman koiraakin.

Haalistuneen sinisen talon pihasta alkoi jo kuulua ääniä. Veräjän saranat parkaisivat, pitkä heinä kaatui piha-polulla askeliin, porras narahti niin kuin ennen suuren loiston päivinä ja elämänuskon, kun aurinko oli hehkinut tulimerenä ikkunalaseissa ja pääskyselä pitäneet räystäslaudoissa peliään.

— Wunderschön, wunderbar, kaikui pitkin pihoja kuin miehityksen tuskaisina päivinä, jolloin kaikki olivat juoksennelleet edestakaisin eikä kukaan tiennyt miten siihen olisi pitänyt suhtautua, kun se jo oli siinä.

Ja kuin lounasruokalan kukoistuksen päivinä.

Kuin silloin, kun Hans oli tullut.

Kuin silloin, kun Hans oli mennyt.

Ja nyt taas.

Hänen sydämensä löi rajusti kuin luostarin kello ladon lattian alla. Jos se sittenkin.

Ei.

— Äiti, äiti, siellä on ulkomaalaisia, huusi mustapalmikkoinen tytär. — Tule, joudu, mennään katsomaan, hän komensi.

Annikki, Turusen tyttö, nousi laiturilta niin että sen lahot lankut notkahtelivat ja pelästynyt sorsa ui pakoon.

Tytär meni jo rinnettä, kädessään hän heilutti punaista paulaa, jonka oli vastikään saanut kylän viimeisiltä vanhoilta naisilta leluksen. Sekarotuinen koira juoksi rinnalla ja haukkui.

— Minun olisi oikeastaan pitänyt kertoa, Annikki sanoi puoliääneen itsekseen. — Minun olisi pitänyt varoittaa. — Mutta sanoiko hän sen tyttärelleen vai ajattelikko jotain muuta. Ja kukapa häntä olisi siinä metelissä kuulut tai kuunnellut.

Hän meni katsomaan, kun ne tulivat.